

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762

Kompletní ŠVP

(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA

RVP 39-08-M/01 Požární ochrana

01.09.2025 počínaje prvním ročníkem

Obsah

1	Identifikační údaje	2
2	Profil absolventa	4
3	Charakteristika školy	13
4	Charakteristika ŠVP	14
4.1	Podmínky realizace	20
4.2	Začlenění průřezových témat	22
4.2.1	Realizace průřezových témat	22
5	Učební plán	30
6	Přehled rozpracování RVP do ŠVP	33
7	Spolupráce se sociálními partnery	35
8	Projekty	36
9	Evaluace vzdělávacího programu	37
9.1	Dodatek č. 1	37

1 Identifikační údaje

Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Motivační název	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Datum	10. 1. 2025	Název RVP	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání		
Délka studia v letech:	4		

Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762
Adresa	Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav
IČ	69793000
REDIZO	610451049
Kontakty	326330491
Ředitel	Jiří Šlégl
Telefon	326 330 491
Email	skola@odbskmb.cz
www	odbskmb.cz

Zřizovatel	Středočeský kraj
Adresa	Zborovská 11, 150 21 PRAHA 5
IČ	70 891 095
Telefon	257 280 111
Fax	257 280 203
Email	info@stredocech.cz
www	www.kr-stredocesky.cz

Doplňující údaje

Dosažený stupeň vzdělání - kvalifikační úroveň EQF 4

Schválil: RNDr. Jiří Šlégl, ředitel školy

Číslo jednací: ŠVP 16/2025

Mladá Boleslav 28.02.2025

IKT - změna vzdělávací oblasti "Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích", nový název Informatické vzdělávání;

změna Klíčové kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi, nový název DIGITÁLNÍ kompetence (aktualizovaný obsah);

průřezové téma "Informační a komunikační technologie", nový název "Člověk a digitální svět".

Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy č.j.:MŠMT-17140/2023-5.

Platnost od 1.9.2025, platí pro všechny ročníky

Schváleno 28.8.2025

datum, podpis, razítko

2 Profil absolventa

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762, Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav		
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Délka studia v letech:	4.0
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana	Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání

Absolvent vzdělávacího programu POŽÁRNÍ OCHRANA se uplatní při výkonu služby v jednotkách požární ochrany, při plnění speciálních služeb v jednotkách požární ochrany, v oblasti požární prevence nebo v oblasti ochrany obyvatelstva. Uplatnění nalezne také na úseku krizového řízení a havarijního plánování, jako lektor odborných předmětů z oblasti požární ochrany. Může se také uplatnit v pracovních pozicích hasič hasičského záchranného sboru. Pro výkon některých povolání musí absolvent splnit další zákonem stanovené podmínky, např. věkovou hranici, absolvování speciálního odborného školení, zdravotní, osobnostní a fyzickou způsobilost aj.

Absolvent se může po úspěšném absolvování zkoušky (dle paragrafu 11 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů) uplatnit v oblasti požární prevence jako odborně způsobilá osoba nebo technik požární ochrany. Může se uplatnit také v oblasti BOZP ve funkci bezpečnostního technika (po vykonání příslušné zkoušky podle zákona č. 309/2006).

Součástí vzdělávání je i odborná příprava k získání řidičského oprávnění skupiny B a C.

Absolvent je připraven k dalšímu studiu na vyšších odborných a vysokých školách.

ZPŮSOB UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ, POTVRZENÍ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ, STUPEŇ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ

Maturitní zkouška; dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Dosažený stupeň vzdělání

- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- kvalifikační úroveň EQF 4.

KOMPETENCE ABSOLVENTA

Přehled klíčových kompetencí

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat své osobnostní a odborné předpoklady pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenské a zprostředkovatelské služby jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, se svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařit s financemi, tzn. že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit;
- popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovat a měnit podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získávat, posuzovat, spravovat, sdílet a sdělovat data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;

- vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokázat poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Přehled odborných kompetencí

a) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

b) Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména organizace;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

c) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

d) Uplatňovat ustanovení právních norem upravujících činnosti v gesci Hasičského záchranného sboru ČR, tzn. aby absolventi:

- uplatňovali systém řízení požární ochrany v době operačního i organizačního řízení;
- vedli a používali základní dokumentaci a evidenci jednotek požární ochrany;
- dodržovali a uplatňovali práva a povinnosti příslušníka a povinnosti fyzických a právnických osob na úseku požární ochrany;
- znali uplatňovali teoretické základy požární ochrany a řídili se jimi;
- uplatňovali základní zásady ochrany obyvatelstva a systém krizového řízení;
- uplatňovali při svých činnostech poznatky o zásadách, hlavních úkolech a činnostech v oblasti požární prevence;
- uplatňovali při svých činnostech poznatky o výkonu státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany;
- dodržovali základní zásady požární bezpečnosti staveb a technologií.

e) Plnit standardní úkoly stanovené jednotkám požární ochrany, tzn. aby absolventi:

- prováděli typické činnosti výkonu služby samostatně i v družstvu;
- prováděli stanovené činnosti za běžných i ztížených podmínek při zdolávání mimořádných událostí;
- využívali prostředky informačních a komunikačních technologií v rámci organizačního a operačního řízení.

f) Vykonávat činnosti stanovené vnitřními předpisy Hasičského záchranného sboru ČR, tzn. aby absolventi:

- ovládali činnosti stanovené cvičebním a bojovým řádem jednotek požární ochrany (např. pořadový výcvik, technický výcvik, výcvik požárního družstva, taktické postupy zásahu apod.);
- využívali organizaci spojové služby požární ochrany (např. předpisy pro rádiové spojení, spojení u požárního zásahu, spojovací, signalizační a poplachová zařízení v požární ochraně apod.);
- používali a obsluhovali prostředky požární ochrany (např. pracovní výstroj a výzbroj, sací a výtlačné požární příslušenství, čerpadla, pomocné příslušenství, hasicí přístroje, mobilní požární techniku apod.);
- dodržovali zásady stanovené pro jednotlivé činnosti odborných služeb v požární ochraně.

g) Zajišťovat provozuschopnost techniky používané v Hasičském záchranném sboru (HZS), tzn. aby absolventi:

- vyčetli z technické dokumentace potřebné údaje;
- uvedli vlastnosti technických materiálů;
- objasnili konstrukční provedení techniky používané v HZS, její elektrické vybavení a příslušenství;
- řídili a organizovali údržbu a opravy techniky používané v HZS;
- využívali při pracovních činnostech nejrozličnější informační zdroje, např. technické výkresy a schémata vyskytující se v návodech k obsluze přístrojů a strojů, servisní příručky, návody apod.;
- získali odbornou připravenost k řízení motorových vozidel skupiny B a C.

Kompetence absolventa

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání
 - sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
 - využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí
 - s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky
 - uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný
 - ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
 - mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- Kompetence k řešení problémů
 - spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení)
 - volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve
 - uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace
 - porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky

- Komunikativní kompetence
 - dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
 - zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata
 - formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
 - účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje
 - vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat
 - dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě)
 - dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce
 - vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování
 - zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.)
- Personální a sociální kompetence
 - přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
 - podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých
 - přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly
 - pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností
 - adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní
 - mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti
 - ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí
 - reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku
 - stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
 - posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- Občanské kompetence a kulturní povědomí
 - dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci
 - jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu
 - uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
 - uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních
 - chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje
 - zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě
 - uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých
 - jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie

- Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
 - rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi
 - znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
 - vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle
 - umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání
 - mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady
 - mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze
 - mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- Matematické kompetence
 - provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy
 - používat pojmy kvantifikujícího charakteru
 - správně používat a převádět běžné jednotky
 - efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích
 - aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru
 - číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.)
 - nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení
- Digitální kompetence
 - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým
 - vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy
 - navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy
 - vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
 - získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
 - ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje

Odborné kompetence

- Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci

- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce)
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence
- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem
- Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb
 - chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku
 - dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana)
 - dodržovali stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti
- Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje
 - nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí
 - efektivně hospodařili s finančními prostředky
 - zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady
 - znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení
- Uplatňovat ustanovení právních norem upravujících činnosti v gesci Hasičského záchranného sboru ČR
 - osvojili si a uplatňovali principy požární bezpečnosti staveb a technologií
 - uplatňovali při svých činnostech poznatky o výkonu státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany
 - uplatňovali při svých činnostech poznatky o zásadách, hlavních úkolech a činnostech v oblasti požární prevence
 - osvojili si a při vykonávaných činnostech uplatňovali systém krizového řízení
 - uplatňovali teoretické základy požární ochrany a řídili se jimi
 - dodržovali a uplatňovali práva a povinnosti fyzických a právnických osob na úseku požární ochrany
 - vedli a používali základní dokumentaci jednotek požární ochrany
- Plnit standardní úkoly stanovené jednotkám požární ochrany
 - využívali prostředky informačních a komunikačních technologií
 - prováděli typická bojová rozvinut samostatně i v družstvu
- Vykonávat činnosti stanovené vnitřními předpisy Hasičského záchranného sboru ČR
 - ovládali činnosti stanovené Cvičebním a Bojovým řádem jednotek požární ochrany (např. pořadový výcvik, technický výcvik, taktické postupy zásahu apod.)
 - dodržovali zásady stanovené pro jednotlivé činnosti odborných služeb v požární ochraně
 - používali a obsluhovali prostředky požární ochrany (např. pracovní výstroj a výzbroj, sací a výtlačné požární příslušenství, čerpadla, pomocné příslušenství, hasicí přístroje, mobilní požární techniku apod.)

- využívali organizaci spojové služby požární ochrany (např. předpisy pro rádiové spojení, spojení u požárního zásahu, spojovací, signalizační a poplachová zařízení v požární ochraně apod.)
- Zajišťovat provozuschopnost techniky používané v Hasičském záchranném sboru (HZS)
 - získali odbornou připravenost k řízení motorových vozidel skupiny B a C
 - využívali při pracovních činnostech nejrozumnější informační zdroje, např. technické výkresy a schémata vyskytující se v návodech k obsluze přístrojů a strojů, servisní příručky, návody apod.
 - objasnili konstrukční provedení techniky používané v HZS, její elektrické vybavení a příslušenství
 - vyčetli z technické dokumentace potřebné údaje

3 Charakteristika školy

Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762		
Adresa	Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav		
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana	Délka studia v letech:	4

Škola navazuje na bohatou historii zemědělského školství v Mladé Boleslavi. Již v roce 1883 z rozhodnutí sněmu Království českého bylo povoleno zřízení zimní hospodářské školy v Mladé Boleslavi. Výuka byla zahájena 1. září 1883 ve vlastní budově. V roce 1888 byla škola přeměněna na školu rolnickou s dvouletým celoročním vyučováním. V roce 1887 byla pořádána v Mladé Boleslavi krajská výstava. Pro potřeby výstavy byla na školním nádvoří postavena výstavní budova, která po skončení přešla do majetku školy.

Pro školu byl významný rok 1952. Do té doby existovala v Mladé Boleslavi Zemská rolnická škola a od roku 1949 v budově bývalé Zemské hospodářské školy rolnická škola se zaměřením na mechanizaci zemědělské výroby. Usnesením vlády z 3. června 1952 o reorganizaci zemědělského školství byly zřízeny 4leté zemědělské technické školy pro výchovu zemědělských techniků pro potřeby zemědělství. V Mladé Boleslavi na základě usnesení školských orgánů ministerstva zemědělství byla zřízena Zemědělská technická škola - oboru mechanizace zemědělské výroby (ZTŠm). Škola měla připravovat kvalifikované zemědělské odborníky - zemědělské mechanizátory pro potřeby několika krajů. Tato forma studia pokračovala do roku 1993.

V roce 1993 se škola transformovala na Integrovanou střední školu zemědělskou a technickou - Centrum odborné přípravy. To v praxi znamenalo, že ve škole byly integrovány obory maturitní a obory učební se vzájemnou propustností. V roce 1999 škola splynula se Středním odborným učilištěm stavebním a Učilištěm Josefův Důl a vznikl nový subjekt s názvem Střední odborná škola, Střední odborné učiliště a Učiliště - Centrum odborné přípravy.

Od 1. září 2005 se škola jmenuje STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA a STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ, MLADÁ BOLESLAV, JIČÍNSKÁ 762. Jejím zřizovatelem je Středočeský kraj.

Areál školy a budovy školy (i domov mládeže) procházejí v posledních letech postupnou rekonstrukcí. Dílny byly v roce 2005 rozšířeny o nově postavený blok učeben, kde se nacházejí pracoviště pro truhláře, zedníky, je zde laboratoř měření, učebna pro praktickou výuku, šatny a sociální zázemí pro žáky a sborovna pro učitele odborného výcviku. Jednotlivé dílny jsou postupně vybavovány novými stroji a zařízeními. Ve škole jsou vybudovány 2 moderní učebny pro výuku informačních a komunikačních technologií a další dvě učebny se nacházejí i v budově domova mládeže. Všechny učebny jsou vybaveny novou audiovizuální technikou. Ve druhé školní budově, v Jičínské ulici čp.1025, se nacházejí učebny pro výuku žáků učebních oborů, domov mládeže, tělocvična a kuchyň s jídelnou.

Ve školním roce 2024/2025 studuje ve škole 619 studentů, celkem ve 25 třídách.

KONCEPCE ŠKOLY

Škola má ve svém vzdělávacím programu zařazeny obory maturitní a obory učební. Cílem vzdělávacího programu je nabídnout obory podle zájmu a schopností žáka, představ rodičů a potřeb trhu práce a sociálních partnerů.

Nabídkou učebních a maturitních oborů v jedné škole je žákům umožněno v případě zájmu změnu oboru z učebního na maturitní a obráceně. Zejména u oborů učebních jsou školní vzdělávací programy u většiny oborů konstruovány tak, aby umožnily v 1. pololetí prvního ročníku změnu oboru např. při nevhodně zvoleném oboru. Pro absolventy učebních oborů má škola ve své vzdělávací nabídce obory nástavbového studia, ve kterých si mohou zájemci při denní či dálkové formě doplnit maturitní vzdělání.

4 Charakteristika ŠVP

Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762		
Adresa	Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav		
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana	Délka studia v letech:	4

Tento školní vzdělávací program je zaměřen na profesní přípravu pro výkon v oblasti samostatné činnosti služby středních řidičů a technických funkcí v jednotkách požární ochrany. Kromě osvojování odborných teoretických poznatků a praktických zkušeností jsou rozvíjeny klíčové kompetence a zohledňovány individuální vzdělávací potřeby žáků. V průběhu vzdělávání je u žáků dosahováno takového stupně odborných znalostí a dovedností, aby byli schopni s určitou dávkou samostatnosti a iniciativy řešit praktické úkoly při činnostech v Hasičském záchranném sboru včetně dodržování správných postupů a zásad bezpečné práce.

Absolventi se uplatní především na pozici hasič, strojník nebo spojař hasičského záchranného sboru. Uplatnění naleznou také v oblasti požární prevence, ochrany obyvatelstva, krizového řízení a havarijního plánování. Po absolvování nástupní praxe a přiměřené době zapracování je připraven také vykonávat velitelské funkce. Absolvent v přiměřené míře ovládá vybrané manuální dovednosti a během studia také získá řidičské oprávnění skupiny B a C. Součástí tohoto programu je také profesní příprava kvalifikovaných pracovníků, kteří se budou podílet na kontrole, údržbě, ošetřování a opravách vozidel i ostatní techniky používané v Hasičském záchranném sboru. Výuka je s převahou teoretického vyučování. Odborná praxe je zařazena do 3. a 4. ročníku studia v celkové době trvání 4 týdnů.

Při **teoretickém vyučování** jsou využívány jak reproduktivní, tak i produktivní metody výuky. Konkrétní metody a formy vzdělávání jsou rozpracovány v úvodu každého vyučovacího předmětu. Vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů kladou důraz na to, aby si žáci osvojili efektivní způsoby studia, samostatně vyhledávali informace, pracovali s nimi a získané poznatky aplikovali v praxi. Důležitá je motivace žáků a všestranné posilování jejich volných vlastností. Proto je využívána nejen frontální výuka, ale i výuka skupinová, týmová, kooperativní a diferencovaná. Roli motivačních činitelů zastávají simulační a situační metody, diskuze a samostatné prezentace. Ve větší míře jsou využívány moderní metody výuky pomocí nových didaktických pomůcek a moderní techniky (multimediální PC, dataprojektory, DVD a CD přehrávače). Se zřetelem k principům celoživotního učení jsou žáci vedeni k samostudiu, výuka směřuje k větší univerzálnosti, flexibilitě, kreativitě a schopnosti reflexe, které mají usnadnit vstup žáků na trh práce. Výuka odborných předmětů je doplňována prací s modely a skutečnou hasičskou technikou. Tímto způsobem se při výuce uplatňuje především zásada názornosti. Důraz je kladen na motivaci žáků a upřednostňování technik samostatného učení.

V oblasti **praktického vyučování** se vyučovací metody realizují především formou instruktáže a následného cvičení. Žákům jsou vysvětleny a předvedeny pracovní operace související s jejich odbornou praxí a zdůrazněny zásady bezpečnosti práce. Důraz je kladen na soulad s teoretickou výukou, správné dodržení pracovních postupů, samostatné řešení problémů a na kvalitu provedené práce.

CELKOVÉ POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ V DANÉM PROGRAMU

Školní vzdělávací program respektuje koncepci středního odborného vzdělávání, která vychází z celoživotně pojatého a na principu znalostní společnosti vybudovaného konceptu vzdělávání, v němž je vzdělávání cestou i nástrojem rozvoje lidské osobnosti. Zároveň naplňuje vlastní vizi školy, která směřuje k vytvoření školy jako místa pro seberealizaci žáka i učitele, školy pomáhající a partnerské s důrazem na etické normy. V souladu s tím je záměrem školy připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa, tzn.:

Učit se poznávat, tj. osvojit si nástroje pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení se, prohloubit si v návaznosti na základní vzdělání poznatky o světě a dále je rozšiřovat.
Vzdělávání směřuje k:

- rozvoji základních myšlenkových operací žáků (analýza, syntéza, indukce, dedukce, generalizace, abstrakce, konkretizace, srovnávání, uspořádání, třídění aj.), jejich paměti a schopnosti koncentrace;
- osvojení obecných principů a strategií řešení problémů (praktických i teoretických), stejně jako dovedností potřebných pro práci s informacemi;
- vytvoření takové struktury poznání žáků v jednotlivých oblastech středoškolského odborného vzdělávání, na jejímž základě lépe porozumějí světu, ve kterém žijí, a pochopí nezbytnost udržitelného rozvoje;
- prohloubení a rozšíření vědomostí žáků o světě, který je obklopuje;
- porozumění potřebným vědeckým, technickým a technologickým metodám, nástrojům a pracovním postupům z různých oborů lidské činnosti a poznání (které tvoří obsah středoškolského vzdělávání) a k rozvíjení dovedností jejich aplikace;
- osvojení poznatků, pracovních postupů a nástrojů potřebných pro kvalifikovaný výkon povolání a pro uplatnění se na trhu práce;
- rozvoji dovedností žáků učit se a být připraven celoživotně se vzdělávat.

Učit se pracovat a jednat, tj. naučit se tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje, vyrovnávat se s různými situacemi a problémy, umět pracovat v týmech, být schopen vykonávat povolání a pracovní činnosti, pro které byl připravován.

Vzdělávání směřuje k:

- formování aktivního a tvořivého postoje žáků k problémům a k hledání jejich různých řešení;
- adaptabilitě žáků na nové podmínky, k jejich schopnosti tvořivě do těchto podmínek zasahovat, tj. k flexibilitě a kreativitě žáků;
- rozvoji aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu a profesní kariéře včetně schopnosti přizpůsobovat se změnám na trhu práce;
- zodpovědnému, tj. cílevědomému, soustředěnému, vytrvalému a pečlivému přístupu žáků k týmové i samostatné práci;
- vytváření odpovědného přístupu žáků k plnění povinností a k respektování stanovených pravidel;
- tomu, aby žáci uměli správně odhadovat své možnosti a schopnosti, zvažovali a respektovali možnosti a schopnosti jiných lidí;
- rozvoji dovedností potřebných k vyjednávání, diskusi, případnému kompromisu, k obhájení svého stanoviska i přijímání stanoviska jiných;
- tomu, aby chápali práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci.

Učit se být, tj. rozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření, jednat v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami, se samostatným úsudkem a osobní zodpovědností.

Vzdělávání směřuje k:

- rozvoji tělesných i duševních schopností a dovedností žáků;
- prohlubování dovedností potřebných k sebereflexi, sebepoznání a sebehodnocení;
- utváření adekvátního sebevědomí a aspirací žáků;
- utváření a kultivaci svobodného, kritického a nezávislého myšlení žáků, k rozvoji jejich úsudku a rozhodování;
- přijímání odpovědnosti žáků za vlastní myšlení, rozhodování, jednání, chování a cítění;
- kultivaci emočního prožívání žáků, včetně prožívání a vnímání estetického;
- rozvoji kreativity a imaginace žáků;
- rozvoji volných vlastností žáků;
- rozvoji specifických schopností a nadání žáků.

Učit se žít společně, učit se žít s ostatními, tj. umět spolupracovat s ostatními, být schopen podílet se na životě společnosti a nalézt v ní své místo.

Vzdělávání směřuje k:

- tomu, aby žáci respektovali lidský život a jeho trvání jako vysokou hodnotu;
- vytváření úcty k živé i neživé přírodě, k ochraně a zlepšování přírodního a ostatního životního prostředí a k chápání globálních problémů světa;
- prohlubování osobnostní, národnostní a občanské identity žáků, jejich připravenosti tuto identitu chránit a současně také respektovat identitu jiných lidí;
- tomu, aby se žáci ve vztahu k jiným lidem oprostili od předsudků, xenofobie, intolerance, rasismu, agresivního nacionalismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti;

- utváření slušného a odpovědného chování žáků v souladu s morálními zásadami a pravidly společenského chování;
- tomu, aby žáci cítili potřebu aktivně se zapojit do občanského života a spolupracovat na zachování demokracie a jejím zdokonalování, aby jednali v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- rozvoji komunikativních dovedností žáků a dovedností potřebných pro hodnotný partnerský život i pro život v širším (pracovním, rodinném, zájmovém aj.) kolektivu.

DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ A MIMOVYUČOVACÍ AKTIVITY

Pro aktivity spojené s posilováním soudržnosti kolektivu je ihned po zahájení vzdělávání ve škole organizován pro žáky prvních ročníků adaptační kurz.

Vedle samotného vyučování dle rozpisu učiva je v 1. a 2. ročníku zařazen sportovní výcvikový kurz (zimní a letní). Během studia je vytvořen prostor pro kulturně-vzdělávací a výchovné akce (filmová a divadelní představení, přednášky, výstavy, knihovny, galerie, výchovné programy). Jednotlivým vyučujícím je dán prostor pro organizaci exkurzí do podniků, popřípadě na výstavy a veletrhy související se zvoleným oborem studia. Každý rok škola organizuje pro své žáky poznávací zájezd do Velké Británie, který by měl rozšířit jejich znalosti o ostrovní zemi, seznámit s pamětihodnostmi bývalé světové velmoci a nabídnout setkání s rodilými mluvčími angličtiny v jejich domácím prostředí (pokud to organizace a typ zájezdu umožní). Dále škola organizuje zpravidla jednodenní zájezd do Německa (Berlín, Drážďany).

Tématika ochrany člověka za mimořádných událostí je realizována na základě pokynu MŠMT č.j. 13586/03-22 ze dne 4. 3. 2003 v rámci předmětu tělesná výchova.

Škola se snaží motivovat žáky k zapojení se do Středoškolské odborné činnosti a různých soutěží (např. jazykové soutěže, sportovní soutěže, apod.).

ORGANIZACE VÝUKY

Studium je organizováno jako čtyřleté denní. Výchovně vzdělávací proces je naplánován na období září až červen, celkem 40 týdnů. Vyučování je podle aktuálního učebního plánu rozplánováno na 33 týdnů, zbývajících 7 týdnů je využito dle rozpisu v učebním plánu. Výuka je organizována ve čtrnáctidenních cyklech (sudý a lichý vyučovací týden).

Vzdělávací program má část teoretickou a praktickou. Teoretické vyučování probíhá v prostorách hlavní školní budovy a v části domova mládeže. Výuka tělesné výchovy se realizuje v tělocvičně a posilovně, která je součástí domova mládeže a na školním hřišti, které se nachází v areálu školy.

Odborná praxe je realizována zejména na stanici HZS Mladá Boleslav a na dalších smluvních pracovištích. Část předmětů se učí ve skupinách (cizí jazyk, informační a komunikační technologie, tělesná výchova, praktická výuka) při zachování nezbytných zásad hygieny a bezpečnosti práce. Školní výuka je realizována v kmenových a odborných učebnách, řídí se rozvrhem, který je sestaven tak, aby odpovídal požadavkům výuky, respektoval specifika jednotlivých předmětů a možnosti školy.

Maturitní zkouška se organizuje v souladu s platnými předpisy.

Adaptační kurz, lyžařský výcvik, letní sportovně turistický kurz, odborné exkurze, sportovní a jiné soutěže i kulturní akce jsou organizačně zajišťovány pověřenými pedagogy ve spolupráci s vedením školy.

Zvýšená pozornost je věnována vedení žáků k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a k dodržování pracovních předpisů a dále problematice ochrany člověka za mimořádných událostí ve smyslu pokynu MŠMT č.j. 13586/03-22 ze dne 4. 3. 2003.

REALIZACE PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Zařazení průřezových témat do výuky je zaměřeno tak, aby si žáci uvědomili vzájemnou použitelnost a souvislost znalostí a dovedností z různých vzdělávacích oblastí. Průřezová témata výrazně formují charakter žáků.

Průřezová témata jsou zařazována do všech ročníků vždy podle vhodné vazby na učivo.

Průřezové téma Občan v demokratické společnosti napomáhá rozvoji sociálních kompetencí žáků. Zejména v prvním ročníku se zařazují témata k pochopení postavení člověka ve společnosti, formování postojů žáků, aby byli schopni vytvořit dobrý třídní kolektiv, dovedli se navzájem respektovat a pomáhat si – besedy o historii města a regionu, hry zaměřené na vzájemné poznávání se stmelování kolektivu. Další oblastí je formování názorů mladých lidí a orientace na správné hodnoty života – besedy a přednášky o nebezpečí návykových látek, nebezpečí šikany, o pěstování zdravého životního stylu. Velký význam má jednotný přístup všech pedagogů k chování žáků. Žáci i pedagogové jsou si vědomi, že všichni vytvářejí image školy zvláště ve vztahu k veřejnosti. Do této oblasti spadá i vyhledávání problémových žáků, kteří narušují kolektiv, a řešení těchto

situaci probíhá ve spolupráci s výchovným poradcem.

Toto průřezové téma je realizováno v rámci adaptačních kurzů, které probíhají vždy v 1. ročnících. Dále v rámci projektu Jeden svět na školách, kdy žáci besedují o historii města a regionu. V průběhu školního roku probíhají besedy a přednášky o šikaně, nebezpečí návykových látek, protiprávním jednání, o zdravém životním stylu. Jsou pořádány přednášky a besedy se zástupci Věznice Jiřice, Policie ČR, Vězeňské správy Stráž pod Ralskem.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí vede k pochopení významu přírody a správného chování člověka v přírodě. Toto téma se dobře začleňuje do odborného učiva, kde se klade důraz na pochopení závislosti člověka na přírodních surovinách, správném hospodaření s výrobky a odpady, na odpovědnosti člověka za zachování udržitelného rozvoje společnosti. Formou rozhovorů, besed si žáci uvědomují souvislost různých činností člověka s životním prostředím.

V rámci naplňování tohoto průřezového tématu žáci aktivně organizují a realizují třídění odpadů ve škole i na domově mládeže. Dále v rámci výuky environmentální výchovy se žáci prakticky zapojují do péče o areál školy i v rámci regionu Mladá Boleslav. Škola je zapojena v projektu Recyklohraní.

Průřezové téma Člověk a svět práce. Cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména rozvojem těchto kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit a cílů;
- aktivní a tvořivý přístup při vytváření profesní kariéry;
- přijetí osobní odpovědnosti při rozhodování;
- vyhledávání a kritické hodnocení kariérových informací;
- komunikační dovednosti a sebe prezentace;
- otevřenost vůči celoživotnímu učení.

Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáka k osobní odpovědnosti za vlastní život;
- naučit žáka formulovat své profesní cíle, plánovat a cílevědomě vytvářet profesní kariéru podle svých potřeb a schopností;
- motivovat žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj;
- seznámit žáka s globalizovaným světem práce a rozvojem pracovních příležitostí;
- naučit žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání;
- naučit žáka efektivní sebe prezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli;
- seznámit žáka se základními aspekty pracovního vztahu, právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů i aspekty soukromého podnikání, včetně klíčových právních předpisů;
- představit žákům služby kariérového poradenství a služby zaměstnanosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Obsah kariérového vzdělávání je možné rozdělit do několika tematických okruhů:

1. Individuální příprava na pracovní trh

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi z informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;
- aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu.

2.Svět vzdělávání

- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace;
- ověřené kariérové informace jako podmínka při rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce.

3.Svět práce

- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;
- zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.

4.Podpora státu ve sféře zaměstnanosti

- služby kariérového poradenství;
- zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce.

Výuka tematických okruhů je koncipována tak, aby měl žák praktické příležitosti k sebereflexi a objevování vlastního potenciálu, učil se řešit konkrétní situace, se kterými se může potkat na pracovním trhu a pracoval s konkrétními kariérovými informacemi. Při výuce lze využívat různé techniky, např. rolové hry, pracovní listy k sebepoznávání a vytváření osobního portfolia, simulační hry v rámci odborné praxe nebo odborného výcviku (ideálně v reálném pracovním prostředí), týmová i individuální práce, besedy s podporou sociálních partnerů, pracovních agentur, úřadů práce, odborníků z praxe apod., exkurze ve firmách a organizacích se zaměřením na odborné činnosti, organizační strukturu, celkový provoz, práce s informacemi aj.

Průřezové téma Člověk a svět práce je vhodně realizováno v motivačních metodách, kdy je v žácích formován dobrý vztah ke zvolenému oboru. Žáci se seznamují s náročností oboru, učitelé pěstují v žácích touhu po uplatnění a odborném růstu, učí je řešit problémové situace. Jsou zařazeny exkurze na úřad práce a procvičovány dovednosti, které mohou žákům pomoci při hledání zaměstnání – sepsání žádosti o místo, sepsání životopisu, vyhledávání nabídek, nácvik rozhovorů a další.

Průřezové téma je realizováno v předmětech praxe a odborném výcviku, kdy se žáci seznamují s prací ve firmách. Každoročně je v rámci výchovného poradenství pořádána beseda, kde žáci získávají rady k volbě budoucího povolání či dalšího studia. Žáci všech končících ročníků absolvují přednášku na úřadu práce na téma jak se úspěšně zapojit po ukončení školy do pracovního procesu, jak napsat správně životopis,

Realizace **průřezového tématu Informační a komunikační technologie** spočívá ve zdokonalování schopností žáků pracovat s různými prostředky informačních a komunikačních technologií a jejich využití v oboru studia. *Toto téma je průběžně naplňováno v hodinách IKT a následně jsou získané zkušenosti využívány zapojením IKT do výuky zejména v odborných předmětech. Žákům školy je nabízena možnost složit zkoušku ECDL.*

REALIZACE PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ

Praktické vyučování je realizováno formou učební a odborné praxe, praktického zácviku v řízení motorových vozidel. Součástí odborných předmětů vycházejících z obsahových okruhů Požární ochrana a Technika používaná v HZS mohou být i praktická cvičení.

Učební praxe je zařazena v 1. až 4. ročníku dle učebního plánu a je realizována pod vedením učitelů odborných předmětů a odborníků z HZS ve školních dílnách, případně na stanicích HZS.

Ve třetím a čtvrtém ročníku žáci absolvují praktický výcvik v řízení motorových vozidel skupiny B a C.

Ve třetím a čtvrtém ročníku je zařazena odborná praxe v rozsahu 3. r. – 2 týdny, 4. r. – 2 týdny. Odbornou praxi absolvují žáci na stanicích HZS a případně školních a výcvikových zařízeních HZS na základě smlouvy školy s GR HZS ČR.

STRUKTURA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Obsah vzdělávání je začleněn do vyučovacích předmětů, jejichž obsah je vymezen v učebních osnovách. Vyučovací předměty jsou všeobecně vzdělávací a odborné. Učební osnovy jednotlivých předmětů jsou zpracovány rámcově. V učebních osnovách jsou kromě učiva vymezeny také očekávané výsledky vzdělávání.

METODICKÉ PŘÍSTUPY

Metody a formy vzdělávání volí vyučující se zřetelem k charakteru předmětu a ke konkrétní situaci ve vyučovacím procesu. Ve výuce je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které napomáhají vytvoření požadovaných klíčových, odborných a dalších kompetencí a dovedností, podporují nadané žáky a jejich předpoklady pro vysokoškolské studium. Jsou to například metody autodidaktické (techniky samostatného učení a práce), problémového vyučování, dialogické metody, metody demonstrační, simulační nebo metody týmové práce. Metody a postupy odpovídají potřebám a zkušenostem jednotlivých pedagogů. Zařazení jednotlivých metod do školního vzdělávacího programu je konkretizováno až na úrovni vyučovacích předmětů.

ZPŮSOB A KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí sebehodnocení a vzájemné hodnocení. V hodnocení výsledků vzdělávání berou na zřetel úroveň dosažených cílů středního vzdělávání, jak jsou uvedeny ve školském zákoně (§ 57).

Hodnocení žáků je prováděno na základě klasifikačního řádu, který je součástí vnitřního řádu školy (Kapitola 6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy). Klasifikace v jednotlivých předmětech je výsledkem průběžného sledování a posouzení znalostí žáka za příslušné klasifikační období. Požadované výsledky vzdělávání jsou přiměřeně učebním osnovám a profilu absolventa. V předmětech teoretických nebo s převahou teorie učitel hodnotí proporcionálně jak ústní, tak písemný projev a jiné výkony žáka při vyučování. Hodnocení je konkrétněji rozpracováno na úrovni jednotlivých předmětů. V předmětech s praktickým zaměřením jsou hodnoceny zejména dovednosti žáka, využití teoretických poznatků v praxi, přístup žáka k práci, dodržování zásad bezpečnosti práce, schopnost organizace práce a pořádek na pracovišti.

Formy diagnostiky a hodnocení:

- ústní zkoušení
- písemné zkoušení
- didaktické testy
- samostatné práce
- hodnocení aktivity
- sebehodnocení studenta
- hodnocení třídy, skupiny
- hodnocení aktivity a průběhu činností
- hodnocení a klasifikace pohybových aktivit, jejich zvládnutí
- hodnocení kritérijních požadavků formou testování
- ústní zkoušení teoretických částí výuky
- hodnocení připravenosti na výuku.

Zásady hodnocení:

- Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků by mělo být jednoznačné, srozumitelné, všestranné a srovnatelné s kritérii, která jsou předem stanovena.
 - Hodnocení by mělo být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. Mělo by vycházet z míry očekávaných výstupů formulovaných učebními dokumenty a podpořených školským zákonem.
 - Učitel přistupuje k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu.
 - Učitel rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.
 - Učitel přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi.
- V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšného hodnocení.
- Učitel zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
 - Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady i nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů a výsledků.
 - Učitel rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl

nadměrně přetěžován.

- Učitel je povinen vést evidenci o hodnocení žáka.
- Hodnocením nevyvoláváme stres. Hodnocení nesmí být trestem, není sankcí.
- Omezujeme individuální zkoušení u tabule. Vhodnější je hodnotit vzdělávací činnosti žáka v jejich přirozené podobě na jeho pracovním místě. Všechny důležité činnosti oznamujeme předem – včetně požadavků, které budeme hodnotit.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH - METODICKÝ POKYN viz. dodatek č. 1

REALIZACE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI A POŽÁRNÍ PREVENCE

Vzdělávání je směřováno k tomu, aby absolvent:

- chápal bezpečnost práce jako součást péče o zdraví své i spolupracovníků;
- dodržoval příslušné právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a hygienické předpisy;
- používal osobní ochranné pracovní prostředky podle platných právních norem, předpisů a směrnic pro dané jednotlivé činnosti a pracovní postupy;
- uplatňoval oprávněné nároky týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví odpovídající bezpečnostním a protipožárním předpisům při práci či případném pracovním úrazu.

PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ

Přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb, ve znění pozdějších předpisů a prováděcími předpisy.

Studium je určeno pro chlapce a dívky, kteří:

- splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělání před splněním povinné školní docházky
- vyhověli přijímacímu řízení v rozsahu stanoveném ředitelem školy.

4.1 Podmínky realizace

MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Školní vzdělávací program je realizován ve vlastních prostorách školy, jejichž vlastníkem je zřizovatel školy, tj. Středočeský kraj.

Jedná se o tyto budovy a prostory:

Areál školy

- budova školy, Jičínská ulice 762, Mladá Boleslav

(učebny, kabinety, sborovna, kanceláře vedení školy a ekonomického úseku, knihovna, školní informační centrum)

- budovy dílen (2) (dílny pro jednotlivé obory, kabinety, kancelář vedoucího dílen, sborovna dílen, učebna dílen)

- sklad materiálu

- ocelokolna a garáže na uložení techniky

- sportovní hřiště

- cvičiště autoškoly

- zahrada školy

Domov mládeže, Jičínská ulice 1025, Mladá Boleslav

- ubytovací prostory (168 lůžek)

- školní kuchyň s jídelnou (aktuální kapacita 520 jídel)

- učebny, kabinety, sborovna

- tělocvična, posilovna, sklad nářadí

Škola je pro výuku jednotlivých oborů vybavena celkem 57 učebnami a dílnami, které jsou vybaveny potřebnými učebními pomůckami.

Budova i celý areál, ve kterém je škola umístěna, skýtá dostatek prostoru pro plnění školního vzdělávacího

programu.

Kromě kmenových učeben (23) se zde nacházejí odborné učebny (16) a dílny pro praktické vyučování (18). Učebny jsou vybaveny dataprojektory a audiotechnikou. Počítače a přístup k Internetu jsou žákům k dispozici v budově školy a také na domově mládeže.

Žáci mohou využívat i školní knihovnu.

K výuce tělesné výchovy slouží tělocvična s vhodným náčiním a nářadím, posilovna a venkovní hřiště.

Materiálně technické podmínky pro výuku matematiky, fyziky a dalších přírodovědných předmětů jsou na dobré úrovni. Vyučuje se v běžných učebnách a vybavení učebními pomůckami je standardní.

Prostorové a materiální podmínky pro výuku výpočetní techniky jsou na dobré úrovni (2 učebny jsou v roce 2024 nově rekonstruovány a vybaveny). Ve škole se nacházejí čtyři počítačové učebny (85 ks počítačů). Ve třídách jsou instalovány dataprojektory s počítači pro učitele.

Jazykové učebny jsou vybaveny magnetofonem, videem, zpětným projektořem a ozvučovací technikou a interaktivní tabulí. Vyučující disponují také přenosnými magnetofony. K výuce jazyků může být využíváno materiální vybavení učeben výpočetní techniky.

Výuka všeobecně vzdělávacích a společenských vědních předmětů probíhá v estetickém prostředí prostorných tříd.

Pro výuku odborných technických předmětů jsou využívány učebny: fyzika, automobily, elektro učebna, odborná učebna požární ochrany, atd.

Praktické vyučování je realizováno kromě odborných učeben (dílňách) ve škole také formou učební a odborné praxe. Praxe je zajišťována na smluvních pracovištích - stanicích a výcvikových střediscích HZS (viz. Spolupráce se sociálními partnery).

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

ŠVP realizuje k 1. 9. 2025 kolektiv 60 (52 přepočtených) pedagogických pracovníků školy (z nich je 28 žen, tj. 27 přepočtených). Výuku odborných předmětů z oblastí požární ochrana a technika používáná v HZS zajišťují smluvně také pracovníci HZS.

Na domově mládeže pracuje 8 vychovatelů (z nich je 7 žen).

Všichni pedagogičtí pracovníci splňují podmínky pro odbornou způsobilost a většina má i způsobilost pedagogickou. Předsedové metodických týmů (předmětových komisí) jsou garanty požadované úrovně výuky předmětů zařazených do daného metodického týmu.

Ve škole pracují tyto metodické týmy:

- Český jazyk a literatura + společenských vědních předmětů
- Cizí jazyky
- Přírodovědné předměty + informační a komunikační technologie
- Tělesná výchova
- Ekonomické předměty + administrativní předměty
- Technické odborné předměty

Ve škole pracují školní metodik prevence, výchovný poradce a školní psycholog.

Školní metodik prevence společně s učiteli vykonává činnosti k předcházení nežádoucích jevů (šikana a drogy) a k jejich včasnému odhalení. Řešení otázek spojených se studiem žáků se ŠVP, studijních a kázeňských problémů spadá do oblasti činnosti výchovného poradce. Ten koordinuje spolupráci mezi rodiči a žáky na jedné straně a vedením školy a třídními učiteli na straně druhé. Školní psycholog nabízí možnost konzultací rodinných, třídních, školních, osobních či jiných problémů.

Žáci i pedagogové mohou využívat služeb výchovného poradce, školního metodika prevence a školního psychologa.

V oblasti personální politiky má vedení školy následující priority:

- zvyšování odborné a pedagogické úrovně všech zaměstnanců
- zvýšení aprobovanosti pedagogických zaměstnanců
- doplňování pedagogického sboru mladými zaměstnanci (zejména pak v oblasti výuky odborných předmětů)
- stabilizace pedagogického sboru i skupiny nepedagogických zaměstnanců
- motivační program pro chybějící pedagogické profese (cizí jazyky, odborné předměty)

K zajištění výše uvedených priorit je maximálně podporován DVPP, jehož základem je dlouhodobý PLÁN DVPP.

Vedení školy podporuje v současném období zejména následující oblasti:

- spolupráce při tvorbě ŠVP

- počítačová gramotnost
- výuka cizích jazyků
- semináře a kurzy pro vedoucí pracovníky (ŘŠ, ZŘŠ, VP, ICT koordinátor, ...)
- odborné semináře pro vyučující jednotlivých předmětů.

Cíle stanovené v personální oblasti jsou plněny se střídavými úspěchy. Do pedagogického sboru průběžně přichází mladí pedagogové, starší učitelé nemají však vždy dostatek motivace využívat moderních výukových metod či techniky, což souvisí také s jejich vztahem k ICT gramotnosti. Přesto většina učitelů s úspěchem využívá audiovizuální techniku či class server.

Práva a povinnosti pedagogických zaměstnanců jsou řešeny v souladu se zákoníkem práce a pracovním řádem pro zaměstnance školy. Ve škole dále pracuje odborová organizace, která hájí práva zaměstnanců a má se školou uzavřenou kolektivní smlouvu.

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI VZDĚLÁVÁNÍ

1. Důkladné a prokazatelné seznámení žáků s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, protipožárními předpisy a s technologickými postupy.
2. Používání technického vybavení, které odpovídá bezpečnostním a protipožárním předpisům.
3. Používání osobních ochranných pracovních prostředků podle platných předpisů.
4. Vykonávání stanoveného dozoru.

Stupně dozoru jsou vymezeny následovně:

Práce pod dozorem vyžaduje trvalou přítomnost osoby pověřené dozorem, která dozírá na dodržování BOZP. Tato osoba musí všechna pracovní místa zrakově obsáhnout tak, aby mohla bezprostředně zasáhnout v případě porušení bezpečnostních předpisů a pracovních pokynů nebo ohrožení. Při práci s dohledem osoba pověřená dohledem zkontroluje pracoviště před zahájením práce a pokud všechna pracovní místa zrakově neobsáhne, pak je v průběhu prací obchází a kontroluje. Stanovení stupně dozoru na konkrétní probírané téma odborného výcviku je povinností vedoucích pracovníků školy v závislosti na charakteru tématu, předpisu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a na podmínkách jednotlivých pracovišť, kde žáci požadavky příslušného celku plní.

4.2 Začlenění průřezových témat

4.2.1 Realizace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Charakteristika tématu

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

K odpovědnému a demokratickému občanství je třeba mít dostatečně rozvinuté klíčové kompetence (komunikativní kompetence, personální a sociální kompetence, kompetence k řešení problémů a k práci s informacemi...), proto je jejich rozvíjení při výchově k demokratickému občanství velmi významné. Kromě toho jsou žáci vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku;
- byli připraveni klást si základní existenční otázky a hledat na ně odpovědi a řešení;
- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní;

- byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci;
- dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby;
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení;
- byli ochotni se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch jiných lidí, zejména sociálně potřebných, doma i v jiných zemích;
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Obsah tématu a jeho realizace

Výchova k odpovědnému a aktivnímu občanství v demokratické společnosti zahrnuje vědomosti a dovednosti z těchto oblastí:

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- společnost – jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- stát, politický systém, politika, soudobý svět;
- masová média;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita;
- potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

Těžiště realizace průřezového tématu se předpokládá:

- v důsledně a promyšleně prováděné **etické výchově**, vedoucí k občanským ctnostem (humanita, láska k lidem, soucit, přátelství, pomoc, odpovědnost, spolupráce, aktivita pro dobré věci...). Občanské ctnosti úzce souvisejí s tím, jaký je člověk ve svém soukromí – v neveřejné oblasti svého prožívání a jednání. Ke skutečnému lidství a dobré morálce, projevující se v prosociálním chování, by měly vést všechny vyučovací předměty – všechny složky školního kurikula, a to především použitím prožitkové výukové strategie, která obsahuje přijetí žáka učitelem i skupinou žáků, pozitivní motivaci, prožitek žákova úspěchu. Cílem je kladný přístup žáka k sobě samému a z toho pramenící kladný přístup žáka k životu, k ostatním lidem, k živé i neživé přírodě, ke kulturním a jiným hodnotám, které lidé vytvářejí;
- **ve vytvoření demokratického klimatu školy** (např. dobré přátelské vztahy mezi učiteli a žáky a mezi žáky navzájem);
- v náležitém rozvržení prvků průřezového tématu do jednotlivých částí školního vzdělávacího programu včetně plánované činnosti žáků mimo vyučování;
- v cílevědomém úsilí o dobré **znalosti a dovednosti žáků**, které jsou nezbytně potřebné pro informované a odpovědné občanské a jiné rozhodování a jednání; tyto vědomosti a dovednosti budou žáci nejvíce získávat ve vyučovacích předmětech zaměřených na výchovu k občanství a společenskovední vzdělávání, tedy např. v občanské nauce, v základech společenských věd nebo v dějepisu;
- **v promyšleném a funkčním používání strategií výuky**, např. používání aktivizujících metod a forem práce ve výuce, jako je problémové a projektové učení, kooperativní učení, různé diskusní a simulační metody, metody směřující k rozvoji prosociálního chování, k rozvoji funkční gramotnosti žáků (tj. schopnost číst textový materiál s porozuměním, interpretovat jej, hodnotit a používat pro různé účely) atp.;
- v realizaci **mediální výchovy**.

Člověk a životní prostředí

Charakteristika tématu

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky. Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách. Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s odborným vzděláváním žáků poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Hlavním cílem průřezového tématu Člověk a životní prostředí je vést žáky k tomu, aby:

- pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu

k udržitelnému rozvoji;

- respektovali principy udržitelného rozvoje;
- získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;
- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Přínos průřezového tématu je ve třech rovinách:

- informativní, směřující k získání potřebných znalostí a dovedností, jejich chápání a hodnocení;
- formativní, zaměřené zejména na vytváření hodnot a postojů ve vztahu k životnímu prostředí (etických, citových, estetických apod.);
- sociálně-komunikativní, zaměřené na rozvoj dovedností vyjadřovat a zdůvodňovat své názory, zprostředkovávat informace, obhajovat řešení problematiky životního prostředí a působit pozitivním směrem na jednání a postoje druhých lidí.

Obsah tématu a jeho realizace

Průřezové téma je začleněno v rámcovém vzdělávacím programu do cílů vzdělávání a výsledků vzdělávání v různých souvislostech. Získané vědomosti a dovednosti se v průřezovém tématu propojují a doplňují tak, aby vznikl ucelený obraz ukazující složitost souvislostí v přírodě, ve společnosti, mezi přírodou a člověkem a jeho životním prostředím.

Ve složce všeobecného vzdělávání je průřezové téma začleněno především do přírodovědného vzdělávání v tématech ekologie a člověk a životní prostředí, dále je začleněno ve společenskovedním vzdělávání, v estetickém vzdělávání a vzdělávání pro zdraví.

V odborné složce je průřezové téma diferencovaně začleněno do obsahových okruhů podle charakteru oborů vzdělání. Zaměřuje se zejména na materiálové a energetické zdroje, na kvalitu pracovního prostředí, vlivy pracovních činností na prostředí a na zdraví, na technické a technologické procesy a řídicí činnosti.

Obsah průřezového tématu Člověk a životní prostředí zahrnuje témata:

- biosféra v ekosystémovém pojetí (znalosti o abiotických a biotických podmínkách života, o ekologické přizpůsobivosti, o vzájemných vztazích organismů a prostředí, o struktuře a funkci ekosystémů, o významu biodiverzity a ochrany přírody a krajiny);
- současné globální, regionální a lokální problémy rozvoje a vztahy člověka k prostředí (klimatické změny, ohrožování ovzduší, vody, půdy, ekosystémů i biosféry z různých hledisek rozvoje lidské populace, vliv prostředí na lidské zdraví);
- možnosti a způsoby řešení environmentálních problémů a udržitelnosti rozvoje v daném oboru vzdělání a v občanském životě (např. nástroje právní, ekonomické, informační, technické, technologické, organizační, prevence negativních jevů, principy udržitelnosti rozvoje).

Průřezové téma je vhodné realizovat ve školním vzdělávacím programu kombinací tří základních způsobů:

- komplexně – v samostatném ekologickém vyučovacím předmětu (modulu) nebo v uceleném bloku ekologického učiva zahrnutého do některého vhodného předmětu (modulu), který umožňuje integraci a doplnění poznatků o ekologii a životním prostředí, komplexní pohled na udržitelnost rozvoje v občanském životě a v daném oboru vzdělání a uvědomění si vlastní odpovědnosti za kvalitu životního prostředí;
- rozptýleně (difúzně) – v logických souvislostech v jednotlivých vyučovacích předmětech (modulech) všeobecně vzdělávací i odborné složky vzdělávání, v praktickém vyučování;
- nadpředmětově – v žákovských projektech.

Průřezové téma lze realizovat různými metodami a formami v rámci teoretického a praktického vyučování a mimoškolními aktivitami. V praktickém vyučování je vhodné vést žáky ke správnému nakládání s odpady, využívat úsporné spotřebiče a postupy, dodržovat požadavky na bezpečnost a hygienu práce. Problémově zadávané otázky, úkoly nebo situace mají žákům umožnit nejen pochopení a procvičování probíraného učiva, ale

i uplatnění jejich dalších znalostí z různých oblastí vzdělávání i z mimoškolního prostředí. Vzdělávací a výchovný význam mají žákovské projekty s environmentální problematikou propojenou s odborným učivem a s odbornou praxí.

Při realizaci environmentálního vzdělávání a výchovy doporučujeme spolupracovat se středisky a centry ekologické výchovy a s dalšími ekologickými institucemi a pracovišti.

Člověk a svět práce

Charakteristika tématu

Cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména rozvojem těchto kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit a cílů;
- aktivní a tvořivý přístup při vytváření profesní kariéry;
- přijetí osobní odpovědnosti při rozhodování;
- vyhledávání a kritické hodnocení kariérových informací;
- komunikační dovednosti a sebe prezentace;
- otevřenost vůči celoživotnímu učení.

Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáka k osobní odpovědnosti za vlastní život;
- naučit žáka formulovat své profesní cíle, plánovat a cílevědomě vytvářet profesní kariéru podle svých potřeb a schopností;
- motivovat žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj;
- seznámit žáka s globalizovaným světem práce a rozvojem pracovních příležitostí;
- naučit žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání;
- naučit žáka efektivní sebe prezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli;
- seznámit žáka se základními aspekty pracovního vztahu, právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů i aspekty soukromého podnikání, včetně klíčových právních předpisů;
- představit žákům služby kariérového poradenství a služby zaměstnanosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Obsah kariérového vzdělávání je možné rozdělit do několika tematických okruhů:

1. Individuální příprava na pracovní trh

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi z informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;
- aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu.

2. Svět vzdělávání

- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace;

- ověřené kariérové informace jako podmínka při rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce.

3. Svět práce

- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;
- zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.

4. Podpora státu ve sféře zaměstnanosti

- služby kariérového poradenství;
- zprostředkovatelské služby při hledání práce, pracovní agentury, služby úřadu práce.

Jednotlivé tematické okruhy průřezového tématu Člověk a svět práce se začlení ve školním vzdělávacím programu do všeobecné i odborné složky. Kariérové vzdělávání není jednorázovým tématem. Je třeba věnovat se této oblasti systematicky po celou dobu vzdělávání, a to nejen v rámci vyučovacího procesu, ale i s využitím jiných aktivit.

Výuka tematických okruhů musí být koncipována tak, aby měl žák praktické příležitosti k sebereflexi a objevování vlastního potenciálu, učil se řešit konkrétní situace, se kterými se může potkat na pracovním trhu a pracoval s konkrétními kariérovými informacemi. Při výuce lze využívat různé techniky, např. rollové hry, pracovní listy k sebepoznávání a vytváření osobního portfolia, simulační hry v rámci odborné praxe nebo odborného výcviku (ideálně v reálném pracovním prostředí), týmová i individuální práce, besedy s podporou sociálních partnerů, pracovních agentur, úřadů práce, odborníků z praxe apod., exkurze ve firmách a organizacích se zaměřením na odborné činnosti, organizační strukturu, celkový provoz, práce s informacemi aj.

Člověk a digitální svět

Digitální technologie přináší vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života. Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky digitálními kompetencemi, ty mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula. Digitální kompetence chápeme jako průřezové klíčové kompetence, tj. kompetence, bez kterých není možné u žáků plnohodnotně rozvíjet další klíčové kompetence. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrozličnějších činnostech, při řešení nejrozličnějších problémů.

– V jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.

– Ve společenskovedním vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby vnímali postavení, roli či vliv digitálních technologií a práci s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu.

– V přírodovědném vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby pracovali s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných 70 informací.

- Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při práci s matematickým modelem a při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě, při řešení problémů, včetně diskuse a prezentace výsledků těchto řešení.
- V estetickém vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli při tvořivých činnostech schopni využít potenciál, který nabízejí digitální média, a aby při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňovali estetická kritéria. – Oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky také znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií. – Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.
- V ekonomickém vzdělávání jsou žáci vedeni k tomu, aby využívali vhodné nástroje pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.) a aby používali dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem.
- V odborné oblasti jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných při odborné činnosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Obsah tématu je zpracován v souladu se Strategií digitálního vzdělávání do roku 2020 schválenou vládou v říjnu 2014 a vychází z Evropského rámce digitálních kompetencí pro občany (DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens).

Žáci jsou vedeni zejména k tomu, aby:

- vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kriticky posuzovali vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životního prostředí; zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat;
- běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí; byli schopni rozpoznat, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; byli schopni podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a tipy;
- s vědomím souvislosti fyzického a digitálního světa vytvářeli a spravovali své digitální identity; aktivně pečovali o svou digitální stopu, ať už ji vytvářejí sami, nebo někdo jiný;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím 71 ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost; aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracovali s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- navrhovali taková (bezpečná) řešení prostřednictvím digitálních technologií, která jim pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázali druhým poradit s vyřešením technických problémů;
- vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech; měnili, vylepšovali a zdokonalovali obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;

- přizpůsobovali organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu;
- sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Občan v demokratické společnosti

Pokryto předmětem

Český jazyk
Anglický jazyk
Praktika v cizím jazyce
Německý jazyk
Základy společenských věd
Literatura a estetika

Člověk a životní prostředí

Pokryto předmětem

Fyzika
Chemie
Ekologie a biologie
Literatura a estetika
Tělesná výchova
Technická dokumentace
Řízení motorových vozidel
Stroje a zařízení
Technické materiály
Technické prostředky požární ochrany
Požární prevence
Konstrukce vozidel
Zdravotnická příprava
Technický výcvik
Učební praxe
Organizace a řízení požární ochrany
Ochrana obyvatelstva
Krizové řízení
Zdolávání mimořádných událostí
Speciální chemie

Člověk a svět práce

Pokryto předmětem

Základy společenských věd
Fyzika
Chemie
Ekologie a biologie
Matematika
Ekonomika
Technická dokumentace
Řízení motorových vozidel
Stroje a zařízení
Technické materiály
Technické prostředky požární ochrany
Požární prevence
Konstrukce vozidel
Zdravotnická příprava
Technický výcvik
Učební praxe
Organizace a řízení požární ochrany
Ochrana obyvatelstva
Krizové řízení
Zdolávání mimořádných událostí
Speciální chemie

Člověk a digitální svět

Pokryto předmětem

Informační a komunikační technologie
Technická dokumentace
Řízení motorových vozidel

5 Učební plán

Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762		
Adresa	Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav		
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana	Délka studia v letech:	4

Učební plán ročníkový

Povinné předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Český jazyk	1	1	1	2	5
Anglický jazyk	3	3	4	4	14
Praktika v cizím jazyce	-	-	-	1	1
Německý jazyk	2	2	-	-	4
Základy společenských věd	3	2	-	-	5
Literatura a estetika	2	2	2	2	8
Fyzika	2	2	-	-	4
Chemie	1	-	-	-	1
Ekologie a biologie	1	-	-	-	1
Matematika	3	3	3	3	12
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informační a komunikační technologie	2	2	2	-	6
Ekonomika	-	-	2	2	4
Technická dokumentace	2	-	-	-	2
Stroje a zařízení	1	-	-	-	1
Technické materiály	1	-	-	-	1
Konstrukce vozidel	-	-	2	2	4
Učební praxe	3	3	3	3	12
Požární prevence	-	-	2	1	3
Technické prostředky požární ochrany	2	3	2	2	9
Zdravotnická příprava	-	2	-	-	2
Technický výcvik	-	2	2	-	4
Organizace a řízení požární ochrany	2	2	-	1	5
Ochrana obyvatelstva	-	-	2	-	2
Krizové řízení	-	-	-	2	2
Zdolávání mimořádných událostí	-	1	2	2	5
Speciální chemie	-	-	-	1	1
Řízení motorových vozidel	-	-	1	1	2

Celkem základní dotace	33	32	32	31	128
Celkem disponibilní dotace	0	0	0	0	0
Celkem v ročníku	33	32	32	31	128

Přehled využití týdnů

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Výuka dle rozpisu učiva	33	33	33	27
Adaptační kurz	1			
Lyžařský kurz	1			
Sportovně turistický kurz		1		
Odborná praxe			2	2
Maturitní zkouška				4
Časová rezerva	5	6	5	3
Celkem:	40	40	40	36

Poznámky:

1. Přírodovědné vzdělávání ve ŠVP vychází z varianty A fyzikální složky a z varianty B chemické složky v RVP. Z důvodu specifických potřeb oboru se fyzikální složce vzdělávání věnují z RVP stanoveného minimálního počtu týdenních vyučovacích hodin 3 týdenní hodiny.
2. Do ŠVP je zařazena odborná praxe v rozsahu 4 týdny za celou dobu vzdělávání (3. ročník 2 týdny po 7 hodinách/den, 4. ročník 2 týdny po 8 hodinách/den). Hodnocení odborné praxe je součástí předmětu Technické prostředky požární ochrany. Odborná praxe se organizuje v souladu s platnými právními předpisy.
3. Do ŠVP je zařazena učební praxe v rámci obsahových okruhů Požární ochrana a Technika používaná v Hasičském záchranném sboru, a to v rozsahu 12 týdenních vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání (předmět Učební praxe).
4. Na učební nebo odbornou praxi, lze žáky dělit na skupiny, zejména z důvodů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygienických požadavků podle platných právních předpisů.
5. Součástí odborných předmětů, které vycházejí z obsahových okruhů Požární ochrana a Technika používaná v Hasičském záchranném sboru, jsou praktická cvičení.
6. Výuka k získání řidičského oprávnění skupiny "B" a "C" se realizuje podle pravidel výuky a výcviku v autoškole a její obsah je dán platnými předpisy. Pro absolvování oboru vzdělání není podmínkou získání řidičského oprávnění.

6 Přehled rozpracování RVP do ŠVP

Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762				
Adresa	Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav				
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA				
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou		
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana		Délka studia v letech:	4	

RVP				ŠVP		z toho disponibilní
Jazykové vzdělávání a komunikace	15	480		24	750	
Vzdělávání a komunikace v českém jazyce	5	160	Český jazyk	5	153	
Vzdělávání a komunikace v cizím jazyce	10	320	Anglický jazyk	14	438	
			Praktika v cizím jazyce	1	27	
			Německý jazyk	4	132	
Společenskovední vzdělávání	5	160		5	165	
Společenskovední vzdělávání			Základy společenských věd	5	165	
Estetické vzdělávání	5	160		8	252	
Estetické vzdělávání			Literatura a estetika	8	252	
Přírodovědné vzdělávání	6	192		6	198	
Fyzikální vzdělávání	3	96	Fyzika	4	132	
Chemické vzdělávání			Chemie	1	33	
Biologické a ekologické vzdělávání			Ekologie a biologie	1	33	
Matematické vzdělávání	12	384		12	378	
Matematické vzdělávání			Matematika	12	378	
Vzdělávání pro zdraví	8	256		8	252	
Vzdělávání pro zdraví			Tělesná výchova	8	252	
Informatické vzdělávání	4	128		6	198	
Informatické vzdělávání			Informační a komunikační technologie	6	198	
Ekonomické vzdělávání	3	96		4	120	
Ekonomické vzdělávání			Ekonomika	4	120	

Odborné vzdělávání	41	1312		55	1725	
Technika používaná v Hasičském záchranném sboru			Technická dokumentace	2	66	
			Stroje a zařízení	1	33	
			Technické materiály	1	33	
			Konstrukce vozidel	4	120	
			Učební praxe	12	378	
Požární ochrana			Požární prevence	3	93	
			Technické prostředky požární ochrany	9	285	
			Zdravotnická příprava	2	66	
			Technický výcvik	4	132	
			Organizace a řízení požární ochrany	5	159	
			Ochrana obyvatelstva	2	66	
			Krizové řízení	2	54	
			Zdolávání mimořádných událostí	5	153	
			Speciální chemie	1	27	
	Řízení motorových vozidel	2	64	Řízení motorových vozidel	2	60
Celkem disponibilní dotace	29	928				0 0
Celkem základní dotace	99	3168		128	4038	
Celkem				128	4038	

7 Spolupráce se sociálními partnery

Spolupráce se sociálními partnery na tvorbě a realizaci ŠVP probíhá ve dvou navzájem propojených etapách, založených na analýze požadavků trhu práce, absolventů a veřejnosti na profil absolventa.

Analýza požadavků na profil absolventa byla prováděna průběžně při tvorbě jednotlivých částí ŠVP příslušnými zainteresovanými stranami – především dialogem mezi učiteli školy, partnerskými školami, zaměstnanci HZS Mladá Boleslav, zaměstnavateli, členy Okresní hospodářské komory, případně s absolventy oboru vzdělávání.

První etapa spolupráce se sociálními partnery probíhala tak, že škola klíčové partnery (partnerské školy z Kladna) a zaměstnance Hasičského záchranného sboru v Mladé Boleslavi oslovila s návrhem profilu absolventa, učebním plánem ŠVP a osnovou obsahu učebních osnov odborných předmětů ŠVP.

Druhá etapa spolupráce se sociálními partnery spočívá v realizaci ŠVP a je založena především na následujících formách:

- zajišťování výuky odborných předmětů HZS Mladá Boleslav,
- zajišťování konání seminářů/kurzů odborné přípravy žáků v souladu s profilem absolventa,
- zajišťování odborné praxe u zaměstnavatelů provozujících činnosti v souladu s profilem absolventa,
- spolupráce při konání maturitních zkoušek,
- organizování soutěží,
- organizování exkurzí, přednášek, školení,
- zprostředkovávání moderních učebních pomůcek a technologií.

Konkrétní formy spolupráce s konkrétními sociálními partnery v daném školním roce jsou uváděny v stěžejních dokumentech školy – Organizace školního roku, Výroční zpráva o činnosti školy, které jsou k dispozici i na webových stránkách školy.

8 Projekty

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762, Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav		
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Délka studia v letech:	4.0
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana	Forma vzdělávání	denní forma vzdělávání

9 Evaluace vzdělávacího programu

Název školy	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Mladá Boleslav, Jičínská 762		
Adresa	Jičínská 762, 293 01 Mladá Boleslav		
Název ŠVP	(2025) POŽÁRNÍ OCHRANA		
Platnost	01.09.2025 počínaje prvním ročníkem	Dosažené vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kód a název oboru	RVP 39-08-M/01 Požární ochrana	Délka studia v letech:	4

9.1 Dodatek č. 1

METODICKÝ POKYN

SYSTÉM PÉČE O ŽÁKY SE SVP A PODPORY NADANÝCH ŽÁKŮ

POK ŘŠ 04 / 2022-2023

DATUM VYDÁNÍ 2022-08-31

ÚČINNOST OD 2022-09-01

1. Úvod

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., v platném znění, a škola poskytuje těmto žákům podpůrná opatření, přičemž poradenská pomoc je jedním z nich. Na Střední odborné škole a Středním odborném učilišti, Mladá Boleslav, Jičínská 762 existuje fungující systém podpory žáků se SVP, který bude podrobněji popsán v následující kapitole. Vedle žáků se SVP se zaměříme i na podporu žáků nadaných, o nichž pojednává třetí kapitola.

2. Žáci se SVP

1. Obecná charakteristika

Žáci se SVP jsou žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích potřeb potřebují poskytnutí podpůrných opatření vyplývajících z jejich individuálních potřeb na základě jejich zdravotního stavu, odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek.

Na naší škole jsou zastoupeni mezi žáky se SVP žáci s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu jejich zdravotního stavu (žáci tělesně či zrakově znevýhodnění, žáci s kombinovanými vadami, žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí či lehčími zdravotními poruchami mající vliv na poruchy učení).

Druhou skupinu tvoří žáci s vadou řeči, kteří mají problém se zpracováním jazykové informace na příjmu i při produkci (žáci s afázií, dysfázií či dysartrií¹).

Třetí skupinu tvoří žáci se specifickými poruchami učení (SPU), poruchou pozornosti a chování. Poruchy učení jsou poruchy způsobující výukové obtíže v rámci vzdělávacího procesu v důsledku nedostatečně rozvinutých schopností žáků. Nejvíce je zastoupena

¹ Afázie = porucha produkce nebo porozumění řeči, dysfázie = porucha produkce nebo porozumění řeči (lehčí než afázie), dysartrie = porucha artikulace.

dyslexie, dysgrafie, dysortografie a dyskalkulie.² Mezi poruchy pozornosti patří ADD – porucha pozornosti – vývojová porucha charakteristická problémy s udržení pozornosti při aktivitách. Typické jsou problémy s organizací aktivit a řešením úkolů vyžadujících soustředění, zapomnětlivost, snadné rozptýlení vnějšími podněty, obtíže s vnímáním pokynů, obtíže postupovat podle instrukcí a dokončit zadané úkoly. ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou – vývojová porucha charakteristická nepřiměřeným stupněm pozornosti, hyperaktivity a impulzivity. Obtíže jsou často spojené s neschopností dodržovat pravidla chování a provádět opakovaně po delší dobu určité pracovní výkony.

Dále jsou na naší škole zastoupeni žáci z odlišných kulturních a životních podmínek (žáci s nízkým sociálně kulturním statusem a žáci, jejichž mateřským jazykem není čeština).

2.2. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními

Škola spolupracuje se ŠPZ převážně z Mladé Boleslavi a blízkého okolí. Nejvíce žáků jsou klienty Pedagogicko-psychologické poradny (PPP) Středočeského kraje se sídlem Václavkova 1040, 293 01 Mladá Boleslav II. Mezi další navštěvované poradny patří PPP v České Lípě, Turnově, Jičíně. Žáci se zdravotním znevýhodněním jsou klienty Speciálně pedagogických center (SPC). Žáci školy s postižením tělesným, sluchovým, závažnými vadami řeči (narušená komunikační schopnost), souběžným postižením více vadami a autismem navštěvují především Speciálně pedagogické centrum Mladá Boleslav, Na Celně 2, popřípadě specializovaná SPC v Praze.

2.3. Evidence žáků se SVP

Ve škole je stanoven pracovník – výchovný poradce, který se komplexně věnuje vzdělávání žáků se SVP. Sleduje využívání a vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření, komunikuje se ŠPZ, žáky a rodiči nezletilých žáků, s dalšími pedagogickými pracovníky školy, popřípadě s dalšími institucemi. Žáci školy jsou evidováni v přehledové tabulce – Žáci školy se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce... – podle tříd. Mezi další údaje patří jméno a příjmení, druh znevýhodnění, stupeň podpůrného opatření a platnost doporučení ŠPZ. Tento dokument je (v případě nových doporučení) pravidelně 1 x měsíčně aktualizován.

Doporučení ŠPZ jsou uchovávána v uzamčené místnosti ve složkách podle ročníků. Každý vyučující je seznámen s druhem znevýhodnění, se stupněm podpůrných opatření, s metodami výuky a způsobem hodnocení. V případě potřeby konzultovat doporučení se může obrátit na výchovného poradce.

² Dyslexie = porucha schopnosti naučit se číst běžnými metodami a porozumět čtenému textu, dysortografie = ztížená schopnost osvojit si pravopis, dysgrafie = obtíže s písemnou formou projevu, dyskalkulie = specifická porucha počítání a práce s matematickými symboly.

2.4. Podpůrná opatření a jejich poskytování

Podpůrná opatření jsou vymezena v § 16 odst. 2 školského zákona a spočívají v poradenské pomoci školy, úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání včetně prodloužení délky středního vzdělávání až o dva roky, úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání, použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, využití asistenta pedagoga atd.

Podpůrná opatření jsou rozdělena do pěti stupňů. Žáci naší školy bývají zpravidla zařazováni do 1.-3. stupně podpůrných opatření.

Podpůrná opatření 1. stupně může škola poskytovat bez doporučení ŠPZ. V případě, že pro poskytování podpůrných opatření 1. stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních potřeb žáka při vzdělávání, může škola zpracovat plán pedagogické podpory (PLPP), který zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření

1. stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Povinnost školy je vyhodnotit naplňování účelu poskytování podpůrných opatření nejpozději po 3 měsících od zahájení jejich poskytování. V případě, že podpůrná opatření vedou k naplňování stanovených cílů, škola pokračuje v poskytování podpůrných opatření a takto nastavená opatření mohou podporovat žáka v celém průběhu jeho vzdělávání. V opačném případě škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ.

Podpůrná opatření od 2. stupně mohou být poskytována pouze na základě doporučení ŠPZ. Zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka může na základě vlastního rozhodnutí či doporučení školou využít poradenské pomoci ŠPZ. Před vydáním doporučení ŠPZ projedná doporučení podpůrných opatření se školou. Doporučení ŠPZ je doručeno škole. Ta informuje zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, a o organizačních změnách, které mohou nastat. Zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka ve škole ne/udělí písemný informovaný souhlas poskytováním podpůrných opatření. Škola ne/začne bezodkladně poskytovat podpůrná opatření.

2.5. Vzdělávání žáků se SVP podle individuálního vzdělávacího plánu

V případě, že je součástí doporučení ŠPZ vzdělávat žáka podle IVP, jedná se dle § 16 odst. 2 písm. F) školského zákona o podpůrné opatření a na žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce s největší pravděpodobností nemůže správní orgán uvést důvod pro zamítnutí žádosti. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od doby, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Po zpracování IVP škola seznámí zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost stvrdí podpisem. Následně je zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka informován o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, a ne/udělí informovaný souhlas s poskytováním podpůrných opatření – vzdělávání žáka podle IVP. Pokud ovšem není poskytnut informovaný souhlas s vypracováním IVP, škola totg podpůrné opatření nemůže poskytovat. IVP může být upravován a doplňován v průběhu celého školního roku.³ IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou nejpozději jednou ročně.

3. Vzdělávání nadaných žáků

Vzdělávání nadaných žáků vymezuje část čtvrtá vyhlášky č. 27/2016 Sb., v platném znění. Paragraf 27 definuje, kdo je považován za nadaného⁴ a mimořádně⁵ nadaného žáka. Vyhláška dále zmiňuje, že zjišťování mimořádného nadání provádí ŠPZ ve spolupráci se školou. Povinností školy a školských zařízení je dle § 17 školského zákona vytvářet podmínky pro rozvoj nadání žáků.

3.1. Přístup ke vzdělávání nadaných žáků

Odborná literatura uvádí několik forem vzdělávání nadaných. Nejčastěji využívaný model je individuální integrace žáka v běžné třídě. Ve výuce žák pracuje dle sestaveného IVP, většinou se jedná o samostatnou práci na odlišném úkolu. Tato forma s sebou přináší mnohá úskalí, ať už je to nedostatečný čas věnovaný učitelem či osamělost a vyčleňování žáka z kolektivu.

Další možnost vzdělávání nadaných žáků vychází z odstavce 4 § 27 vyhlášky č. 27/2016 Sb., v platném znění,

kdy ředitel školy může pro nadané žáky vytvářet studijní skupiny ať už v rámci jednoho ročníku či napříč ročníky. Tento způsob je dle odborníků pro nadané žáky dále lepší, než nejčastěji používaná individuální integrace žáka v běžné třídě, neboť jsou v kontaktu s podobně nadanými jedinci stejného věku.

Třetí možností je vytvářet třídy s rozšířenou výukou některých předmětů podle nadání žáků. Do této třídy je žák zařazen na základě rozhodnutí ředitele školy a se souhlasem zletilého žáka či zákonného zástupce. Vzdělávací potřeby jsou dostatečně uspokojovány a je zde dostatečný prostor pro obohacování učiva, zadávání specifických úkolů, zapojení žáků do projektů a specifických úkolů. Nevýhodou této skupiny je, že jsou všichni žáci na podobné úrovni, tudíž se nenaučí pracovat ve skupině žáků, kde je každé na jiné úrovni.

Vyhláška zmiňuje i možnost rozšířit obsah vzdělávání nad rámec ŠVP, umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku, současně se se souhlasem ředitele školy mohou vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

³ Příloha č. 2 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. stanovuje podobu IVP.

⁴ (1) Za nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

⁵ (2) Za mimořádně nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Obecně se hovoří o třech pilířích vzdělávání nadaných žáků, přičemž je potřeba dodržet každý z nich, jinak nemusí dojít k rozvoji nadaného žáka. Jedná se o urychlování vyučovacího procesu – rychlejší tempo při postupu školními osnovami (přeskočení ročníku, účast na výuce ve vyšším ročníku) – obohacování učiva formou rozšíření znalostí, rozvoji zájmů a dovedností, které přesahují rámec běžného učiva – diferenciaci učiva, kdy žáci disponují různými úrovněmi nadání a učitel musí vzít tyto odlišnosti v potaz. Souhrnně platí, že nadaným jedincům se musíme snažit přizpůsobit výuku obsahově, organizačně i metodologicky.

3.2. Podpůrná opatření pro nadané a mimořádně nadané žáky

Status nadaného žáka s sebou přináší i poskytování podpůrných opatření v 1.-3. stupni.

V 1. stupni podpůrných opatření se upravuje obsah vzdělávání – obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu, formy obohacování se volí podle charakteru nadání. Cílem je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování aj. Ve 2. stupni podpůrných opatření umožňují metody výuky obohacení dílčích výstupů ŠVP nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí ŠVP pro nadané a mimořádně nadané žáky, využívají skupinovou i individuální projektovou práci, stáže na odborných pracovištích za účelem rozvoje vědomostí a dovedností. Podpůrná opatření 3. stupně upravují obsah vzdělávání – umožňují se obohacování nad rámec výstupů ŠVP.

3.3. Podíl ŠPZ na vzdělávání nadaného a mimořádně nadaného žáka

ŠPZ se nejen podílí na zajištění podpůrných opatření pro rozvoj nadání – doporučuje podpůrná opatření, spolupracuje se školou, žáky a jejich zákonnými zástupci na jejich využití a vyhodnocení jejich účinnosti. Činnost ŠPZ se projevuje více při vzdělávání nadaného žáka a mimořádně nadaného žáka podle IVP či přearažení do vyššího ročníku, a to již před povolením vzdělávání podle IVP, při jeho vypracování následném vyhodnocení. ŠPZ zjišťuje míru nadání na základě psychologického a speciálně pedagogického vyšetření. V případě, že se nadání projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých, míra nadání vyplývá z posudku odborníka dané oblasti a ŠPZ se vyjadřuje ke specifickým dané osobnosti.

Ředitel školy může dle § 18 školského zákona s písemným doporučením ŠPZ povolit vzdělávání podle IVP a ten škola zpracovává ve spolupráci s ŠPZ. IVP obsahuje závěry doporučení ŠPZ, závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, v neposlední řadě pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým bude škola spolupracovat při vzdělávání mimořádně nadaného žáka. ŠPZ sleduje a ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP.

⁶ DIVÍNOVÁ, Romana. Přístupy ke vzdělání nadaných žáků. Školní poradenství v praxi, 20.1.2016.

3.4. Školní koordinátor podpory nadání

Jeden ze způsobů možného řešení podpory nadání na škole. Člověk, který má na starosti systém podpory nadání. Měla by to být osoba, která je dostatečně nadšená, zná problematiku, tvořivá a má podporu vedení školy. Věnuje se především vyhledávání a identifikaci nadaných žáků, spolupracuje se ŠPZ ohledně diagnostiky, poradenství, PLPP a IVP. Rozvíjí nabídky v oblasti vzdělávání pro nadané žáky v rámci školy, je oporou pro pedagogy v oblasti vzdělávání nadaných žáků, komunikuje se zákonnými zástupci nadaných žáků a zajišťuje nabídku mimoškolních aktivit pro podporu nadání.

Školní koordinátor podpory nadání není zákonem ošetřená pozice, avšak v kompetenci každého ředitele je tuto pozici vytvořit. Často tuto pozici zastávají výchovní poradci, obdobně jako pozici kariérového poradce, neboť

spolupracují se ŠPZ a vytváří IVP pro žáky se SVP.

3.5. Nadání žáci se SVP

Nadání se u každého nadaného žáka může projevit zcela jiným způsobem.⁷ Jsou i tací nadaní žáci, u kterých se zároveň vyskytuje určitý typ znevýhodnění (specifické poruchy učení, ADHD, poruchy autistického spektra aj.). Žáci, kteří jsou na jedné straně výjimeční v nadání a na druhé straně mají určité znevýhodnění bývají označováni jako žáci s dvojitou výjimečností. Tyto žáky považujeme za průměrné a je velmi obtížné odhalit jejich nadání. Nejčastěji se objevuje kombinace nadání se specifickými poruchami učení, dále s ADHD a s Aspergerovým syndromem

3.6. Identifikace nadaného žáka

K tomu, aby učitelé byli schopni identifikovat nadaného žáka, potřebují znát charakteristiky nadaných a identifikační postupy. Charakteristiky učení u nadaných žáků můžeme dle Kovářové shrnout do následujících bodů:

- relativně dobrá adaptace v novém učebním prostředí;
- preference individuálního učení (tempa) před skupinovým;
- samostatné vyhledávání potřebných informací a orientace v nich;
- znalosti v oblasti zájmu přesahují požadovaný rozsah a hloubku učiva, problém je, že někdy se oblast zájmu žáka nesetká s učivem daného předmětu nebo ročníku;
- učení prostřednictvím experimentování;
- preference problémových úloh;
- tendence ke strukturování řešeného problému;
- nezájem o mechanické a paměťové učení;
- preference vlastního tempa při vypracování úkolu;
- snaha o dokonalé provedení úkolu;
- častá polemika s učiteli;
- potřeba prezentace svých znalostí před ostatními.

⁷ R. Kovářová ve své metodice uvádí, že každý nadaný člověk je nadán jiným druhem (druhy) nadání, které se vyskytuje v nejrůznější intenzitě. Jednotlivé druhy nadání se mohou také různě kombinovat. K identifikaci nadaného žáka může učitel použít metodu pozorování nebo analýzu jeho prací/výstupů ve vzdělání, které jsou doplněny rozhovory s žákem či zákonným zástupcem žáka. Kovářová uvádí základní postup v identifikaci nadaných žáků:

1. Vycházíme z nezáměrné identifikace, přičemž za základní metody můžeme považovat pozorování, analýzu výsledků práce a jejich porovnávání s výkony ostatních žáků ve třídě. Učitel zde bere v potaz i názory dalších učitelů, rodičů a vrstevníků potenciálně nadaného dítěte.

2. Jestliže se žák jeví jako potenciálně mimořádně nadaný, nastupuje záměrná identifikace, jejímž cílem je vytvořit celkový profil žáka z pohledu učitele. Ten zejména:

- sleduje sociální začlenění žáka v kolektivu vrstevníků;
- vyhodnocuje emoční charakteristiky;
- pozoruje specifické faktory, jako jsou motivace, vytrvalost, rozsah zájmů apod.;
- sleduje úroveň tvořivosti ve školních pracích;
- cíleně žákovi připravuje náročnější úkoly a vyhodnocuje, jak se s nimi vyrovnává.

Na základě analýzy všech zjištění učitele dokreslenými informacemi ostatních pedagogů a rodičů je možná další úroveň identifikace a případné potvrzení nadání žáka ve školském poradenském zařízení.

4. Možnosti dalšího rozvoje nadání

V ČR existuje několik organizací, které podporují rozvoj dětí/žáků a mládeže:

- Klub přátel deskových her: www.deskovehry.info
- Centrální bod systému podpory nadání: www.talentovani.cz
- Patron nadaných žáků: www.qiido.cz
- Centrum rozvoje nadaných dětí: www.nadanedeti.cz
- Organizace věnující se péči o mimořádně nadané děti: www.centrumnadani.cz
- Nevýdělečné apolitické sdružení nadprůměrně inteligentních lidí bez rozdílu rasy a vyznání: www.mensa.cz
- Společnost pro talent a nadání kolektivní člen mezinárodní společnosti ECHA: www.talent-nadani.cz

- Národní ústav pro vzdělávání: www.nuv.cz
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: www.msmt.cz
- Asociace pro mládež, vědu a techniku: www.amavet.cz
- Česká rada dětí a mládeže: www.crdm.cz
- Dětská tisková agentura: www.wp.publisher.cz
- Asociace debatních klubů: www.debatovani.cz

5. Desatero doporučení ČSI k podpoře nadání i na středních školách

1. Připomínat si a uvědomovat mnohost lidských nadání a talentů, jejich různorodost, pestrost typů lidské inteligence. Fakt, že každý člověk má potenciál v něčem užitečném vyniknout.
2. Pomáhat svým žákům, aby lépe porozuměli sami sobě, podporovat při výuce jejich sebepoznání a sebepečení. Např. společně s nimi oslavovat jejich úspěchy a pokroky nebo se společně s nimi radovat z různosti a pestrosti, kterou do života třídy jejich různá nadání přináší.
3. Stimulaci nadání žáků realizovat v každé hodině, a ne až po diagnostice nadání. Diagnostika je důležitá a užitečná, ovšem její absence nesmí omezovat víru v potenciál žáků.
4. Každou výukovou aktivitu začít rozvíčkou, podle povahy činnosti rozvíčkou rozumu, emocí či těla. Existují cvičení pro rozvoj fantazie, soustředění, logiky, pozornosti, prostorové představivosti, paměti, smyslového vnímání, pohybové koordinace apod.
5. Vytvářet ve třídě obohacené prostředí. Školní třída může být příjemnou místností, ve které žáci pobývají rádi. Využívat také potenciál venkovního učení.
6. Podpořit kontakt žáků s lidmi, kteří své nadání rozvinuli a jejich činnost je lidmi oceňována. Každého žáka inspirovat, povzbuzovat a podporovat jeho přesvědčení, že je na každém člověku, kam až v rozvoji svého nadání dojde. Každý pedagog může modelovat a žákům popisovat svůj rozvoj, podporovat růstové myšlení a vytvářet atmosféru, ve které je děláni chyb přirozenou součástí jakéhokoli vzdělávacího procesu.
7. Z podpory nadání vytvořit téma, o kterém se ve škole bude často mluvit. Vhodné je sdílet své zkušenosti, využívat informační zdroje.
8. Pedagogové mohou společně plánovat a realizovat aktivity pro stimulaci a podporu nadání a společně je reflektovat. Tím budou rozvíjet své nadání podporovat nadané žáky.
9. Užitečným podporovatelem nadaného žáka může být i pedagog, aniž by se sám na obor žákova nadání zaměřoval. Např. propojením s lidmi z oboru, kteří mu pomohou růst dále.
10. Komunikovat více o nadání žáků s jejich rodiči, rozptýlovat jejich obavy a nejistoty.

6. Zdroje

Autorský Tým APIV B. Rozumově nadaný žák se speciálními vzdělávacími potřebami. Školní poradenství v praxi [online]. 14.6.2022 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.rizeniskoly.cz/casopisy/skolni-poradenstvi-v-praxi/rozumove-nadany-zak-se-specialnimi-vzdelavacimi-potrebami.m-9299.html>

DIVÍNOVÁ, Romana. Přístupy ke vzdělávání nadaných žáků. Školní poradenství v praxi [online]. 20.1.2016 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.rizeniskoly.cz/casopisy/skolni-poradenstvi-v-praxi/pristupy-ke-vzdelavani-nadanych-zaku.m-2415.html>

KOVÁŘOVÁ, Renata. Podpora nadaných žáků v inkluzivním prostředí [online]. Dostupné z: <https://www.pf.ujep.cz/wp-content/uploads/2020/01/KOV%C3%81%C5%98OV%C3%81-Renata-Podpora-nadan%C3%BDch-%C5%BE%C3%A1k%C5%AF-v-inkluzivn%C3%ADm-prost%C5%99ed%C3%AD-Studijn%C3%AD-opora.pdf>

LITAVSKÝ, Miroslav. Rozvíjíme nadání na našich školách systematicky? Školní poradenství v praxi [online]. 22.2.2018 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.rizeniskoly.cz/casopisy/skolni-poradenstvi-v-praxi/rozvijime-nadani-na-nasich-skolach-systematicky.m-4006.html>

MERTIN, Václav a Lenka KREJČOVÁ a kolektiv. *Výchovné poradenství*. 3. aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020. [ISBN978-80-7598-174-5](https://www.wolterskluwer.cz/isbn/978-80-7598-174-5).

PAVLAS, Tomáš a kol. Podpora vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních a středních školách. Tematická zpráva [online]. Dostupné z: https://www.csicr.cz/CSICR/media/Prilohy/2022_p%C5%99ed%C3%ADlohy/Dokumenty/TZ_Podpora_vzdelavani-nadanych-zaku.pdf

Vyhláška č. 27/2016 Sb. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>

Zákon č. 561/2004 Sb. [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zpracovala: Mgr. Martina Zemanová, výchovný poradce

Schválil: RNDr. Jiří Šlégl, ředitel

